

Aan
De voorzitter van het bestuurscollege van het openbaar lichaam Saba

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Datum
25 juli 2024
Ons kenmerk
Cft 202400090
Pagina
1/6

Uw kenmerk

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

Bijlage

E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

-

Onderwerp
Advies bij de jaarrekening 2023 Saba

Geachte heer Johnson,

Op 12 juli 2023 ontving het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) conform artikel 31 lid 1 van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES) de jaarrekening 2023 van Saba tezamen met het accountantsverslag en de controleverklaring. Hierbij ontvangt u het advies van het Cft bij de jaarrekening 2023.¹

Oordeel

Saba realiseerde over 2023 een positief resultaat van USD 1,0 miljoen. De begroting ging uit van een nulresultaat voor 2023. Het overschot wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere baten dan begroot. De eilandsraad heeft bij vaststelling van de jaarrekening besloten het positieve resultaat gedeeltelijk toe te voegen aan het weerstandsvermogen. Daarnaast worden bedragen gereserveerd voor specifieke doeleinden en de algemene reserve.

De jaarrekening 2023 van het openbaar lichaam Saba is door de externe accountant voorzien van een goedkeurende verklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid. Saba ontvangt al sinds 2014 een goedkeurende accountantsverklaring.

Toelichting

Resultaat

Saba realiseert USD 49,4 miljoen aan baten en USD 48,4 miljoen aan lasten. Het resultaat over 2023 bedraagt USD 1,0 miljoen positief. Het positieve resultaat wordt grotendeels toegevoegd aan de bestemmingsreserves: Een bedrag van USD 0,2 miljoen voor digitalisatie, USD 0,1 miljoen voor onderhoud kapitaal goederen, USD 0,3 miljoen voor de infrastructuur van de luchthaven en USD 0,2 miljoen aan het weerstandsvermogen. Na de toekenning van deze reserves wordt het restant van USD 0,2 toegevoegd aan de algemene reserve. Het Cft maakt zich al langer zorgen over de hoogte van de algemene reserve en het bijbehorende weerstandsvermogen.² Het Cft is

daarom positief over de toevoegingen aan het weerstandsvermogen en de algemene reserve ter verbetering van de financiële positie van Saba.

Weerstandsvermogen en risicoanalyse

Bij de jaarrekening 2023 geeft Saba voor het eerst een nieuwe invulling aan de paragraaf weerstandsvermogen en de bijbehorende risicoanalyse. Saba beschrijft in deze paragraaf het proces van de berekening van het weerstandsvermogen. Echter, de berekening zelf van deze risicoanalyse en het weerstandsvermogen ontbreekt nog. De paragraaf geeft derhalve nog geen inzicht in het huidige weerstandsvermogen, de beoogde risico's en de minimaal benodigde liquiditeit. Het Cft is positief over de stappen die Saba maakt in de invulling van de begrotingsdocumenten en spoort Saba aan concretere berekeningen te maken.³

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Drs. L.M.C. Ongerling

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Saba
Het hoofd Financiën van het openbaar lichaam Saba

Bijlage 1: Uitleg en cijfermatige onderbouwing

Tabel 1 geeft de jaarrekening 2022, de vastgestelde begroting 2023 inclusief de door de eilandsraad vastgestelde wijzigingen en de uiteindelijke realisatie over 2023 weer.

Tabel 1: Overzicht baten en lasten (in miljoenen USD)⁴

	Jaarrekening 2022	VB 2023 incl. wijzigingen	Jaarrekening 2023
Baten	30,1	48,6	49,4
Overige goederen en diensten	1,1	0,4	0,7
Lokale heffingen ⁵	1,0	0,9	0,8
Overdrachten	28,0	45,5	45,5
Overige inkomens overdrachten	0,1	1,8	2,4
Lasten	29,5	48,6	48,4
Niet in te delen uitgaven	0,2	0,4	0,2
Salarissen en sociale lasten	10,4	11,0	10,9
Pensioenen politieke gezagdragers	-	0,1	0,1
Rente en afschrijvingen	0,4	0,4	0,4
Energie	0,4	0,4	0,4
Huren en pachten	0,0	0,0	0,0
Duurzame goederen	0,0	0,1	0,2
Overige goederen en diensten	5,6	7,5	7,5
Overdrachten	5,9	18,5	18,2
Overige inkomens overdrachten	6,9	10,0	10,5
Resultaat	0,6	0,0	1,0

Bron: jaarrekening 2022, vastgestelde begroting 2023 inclusief begrotingswijzigingen en jaarrekening 2023 van Saba.

Baten

Saba realiseerde in 2023 USD 49,4 miljoen aan baten, inclusief bijzondere uitkeringen. De totale baten zijn daarmee USD 0,8 miljoen hoger dan geraamd in de begroting inclusief wijzigingen. De hogere baten worden voornamelijk veroorzaakt door de ophoging van de vrije uitkering, die pas later in het jaar aan het openbaar lichaam is verstrekt.

De baten uit lokale heffingen bedragen in 2022 USD 0,8 miljoen. De vastgestelde begroting 2023 inclusief wijzigingen ging uit van USD 0,9 miljoen aan baten uit lokale heffingen, een verschil van USD 0,1 miljoen. Bij de jaarrekening 2022 realiseerde Saba USD 1,0 miljoen aan lokale heffingen.

De lagere opbrengsten van de lokale heffingen worden onder andere veroorzaakt door het achter blijven van de logeerbelasting en de luchthaventoeslag. Het inningsbeleid van de lokale heffingen van Saba loopt nog niet zoals gewenst.

Lasten

Saba realiseerde in 2023 USD 48,4 miljoen aan lasten, inclusief de lasten gerelateerd aan bijzondere uitkeringen. De personeelslasten over 2023 bedragen USD 11,0 miljoen, bijna een vierde van de totale lasten. Van de totale lasten is USD 23,8 miljoen gerelateerd aan projecten, die zijn gefinancierd met bijzondere uitkeringen. De totale lasten over 2022 zijn USD 0,7 miljoen hoger dan geraamd in de begroting inclusief wijzigingen. Voornamelijk op de functie indeling sociale voorzieningen en maatschappelijk werk vond een forse overschrijding plaats, ten bedrage van USD 1,0 miljoen.

Bijzondere uitkeringen

Op 1 januari 2023 bedroeg het saldo aan bijzondere uitkeringen USD 61,6 miljoen. Gedurende het jaar ontving Saba USD 12,7 miljoen aan nieuwe bijzondere uitkeringen en realiseerde Saba USD 23,8 miljoen aan lasten gerelateerd aan bijzondere uitkeringen. Ultimo 2023 resteert derhalve USD 50,6 miljoen aan middelen ten behoeve van bijzondere uitkeringen. In de jaarrekening 2023 neemt Saba een overzicht op van alle projecten die zijn gefinancierd met bijzondere uitkeringen. Het overzicht is voorzien van een toelichting op het project en de voortgang.

Vermogenspositie

Het eigen vermogen van Saba bedroeg ultimo 2022 USD 7,6 miljoen. Het positieve resultaat van Saba ten bedrage van USD 1,0 miljoen wordt hieraan toegevoegd, resulterend in een eigen vermogen van USD 8,6 miljoen ultimo 2023. De liquiditeitspositie van Saba is de afgelopen jaren sterk verbeterd. In totaal heeft Saba USD 62,6 miljoen aan liquiditeit, waarvan USD 50,6 miljoen is gereserveerd voor projecten voor bijzondere uitkeringen. De lange termijn beschikbare liquiditeit van Saba is ultimo 2023 USD 8,3 miljoen positief. De bestemmingsreserve weerstandsvermogen bedraagt USD 2,0 miljoen.

Financieel beheer

De externe accountant heeft een goedkeurende accountantsverklaring afgegeven voor zowel de getrouwheid als de financiële rechtmatigheid van de jaarrekening 2023 van het openbaar lichaam Saba. Saba heeft sinds 2014 al een goedkeurende accountantsverklaring voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid. De accountant heeft enkele bevindingen bij de jaarrekening 2023. De accountant benoemt een bevinding met een hoge prioriteit, en twee met een gemiddelde prioriteit. De accountant vond afwijkingen tussen betalingen en bankafschriften. De interne controle van Saba blijkt niet voldoende op niveau om deze afwijkingen op tijd te identificeren. Daarnaast vond de accountant afwijkingen tussen de salaris administratie en de financiële administratie en blijken niet alle voorstellen van het Bestuurscollege juist te worden ondertekend.

Collectieve sector

Conform artikel 11 lid 4 van de Wet FinBES rapporteert het Cft in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) jaarlijks, gelijktijdig met het doorzenden van de jaarrekening, over de voorlopige uitgaven-, inkomsten-, tekort- en schuld cijfers van de collectieve sector van de openbare lichamen aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De laatste vaststelling van de collectieve sector van Saba dateert echter van 2020, waardoor het opstellen van bovengenoemde rapportage niet mogelijk is. Het Cft stuurde op 12 maart 2024 een verzoek met betrekking tot de actualisatie van de collectieve sector van Saba.⁶ Saba reageerde op 24 april 2024. Het Cft zal met het CBS nagaan hoe zo snel mogelijk tot een actualisatie van de vaststelling van de collectieve sector van Saba kan worden gekomen, en u over de vervolgstappen informeren.

Om toetsing van de rentelastnorm mogelijk te maken, dient het bestuurscollege bovendien uiterlijk zes maanden na afloop van het boekjaar de jaarrekeningen van de entiteiten behorende tot de collectieve sector ter beschikking te stellen aan het Cft. Vooralsnog ontving het Cft niet van alle entiteiten de jaarrekening 2023. Het Cft verzoekt u om zorg te dragen voor een spoedige afhandeling hiervan.

Bijlage 2: Eindnoten

---

¹ Het toetsingskader voor de beoordeling van de jaarrekening 2023 wordt gevormd door de Wet FinBES, aangevuld met de in het Besluit begroting en verantwoording openbare lichamen BES (BBV BES) opgenomen criteria.

² Cft, kenmerk Cft 202300063, Advies bij de jaarrekening 2022, d.d. 27 juli 2023.

³ Cft, kenmerk Cft 202300063, Advies bij de jaarrekening 2022, d.d. 27 juli 2023.

⁴ In deze tabel is sprake van afronding op hele USD miljoenen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen in de tabel voorkomen.

⁵ De lokale heffingen bestaan uit de motorrijtuigenbelasting, havengelden, erfpacht, logeerbelasting, kinderopvang, luchthaventoeslag, afvalstoffenheffing, burgerzaken (leges), verklaring omtrent gedrag, bouwleges, vervoer studenten, rijbewijzen, handel en industrie (vergunningen), horecavergunningen en verkoop van landbouwproducten.

⁶ Cft, kenmerk Cft 202400032, Actualisatie samenstelling collectieve sector Saba, d.d. 12 maart 2024.